

12.8.2024

Oikeusministeriö

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 28.6.2024, VN/24201/2023

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esityksekseksi eduskunnalle rangaistuksen määräämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainittuun hallituksen esityksen luonnokseen. Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Esityksessä ehdotettaisiin, että rikoksen tekeminen osana rikollisverkoston toimintaa säädettäisiin rangaistuksen koventamisperusteeksi. Rikoslakiin sisällytettäisiin myös rikollisverkostoa koskeva määritelmäsäännös. Viittätoista vuotta nuoremman henkilön käyttäminen välikappaleena tahallisen rikoksen tekemisessä säädettäisiin rangaistavaksi erillisenä rikoksena. Rangaistuksen koventamisperusteeksi säädettäisiin lisäksi henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvan rikoksen tekeminen erityisen nöyryyttävällä tavalla. Ehdotetut säännökset ankaroittaisivat kyseessä olevien tekojen rangaistuksia.

Ehdotetuilla rikoslain muutoksilla toteutettaisiin hallitusohjelman kirjaukset katujengirikollisuuden liittyvien rikosten rangaistusten koventamisesta, alle rikosvastuikäistä lasta koskevaa välillistä tekemistä koskevan opin vahvistamisesta sekä pahoinpitelyyn liittyvien nöyryytystekojen rangaistusten koventamisesta. Lainmuutoksilla pantaisiin samalla myös täytäntöön nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi tehtyyn toimenpideohjelmaan kuuluvia rikoslainsäädäntöä koskevia toimenpiteitä.

Vaikutukset valtiontalouteen

Esityksessä on arvioitu ehdotettujen lainmuutosten aiheuttavan vuosittain lisäkustannuksia yhteensä 3 070 400 – 4 136 000 euroa. Kustannusvaikutukset koskevat pääasiassa ehdottoman vankeusrangaistuksen täytäntöönpanokustannuksia. Rikosprosessin kestosta johtuen ehdottoman vankeusrangaistuksen täytäntöönpanovaikutukset voisivat toteutua täysimääräisesti vuodesta 2028 alkaen, jos lainsäädäntömuutokset tulisivat voimaan vuoden 2025 loppukevällä.

Rikosprosessiin liittyvät viranomaisten työmäärän kasvusta johtuvat kustannusvaikutukset realisoituisivat sitä mukaa kuin rikosta koskevat asiat etenisivät rikosprosessissa. Jos lainsäädäntömuutokset tulisivat voimaan keväällä 2025, suurin piirtein täysimittaiset rikosprosessiin liittyvät kustannusvaikutukset voisivat koskea vuotta 2026

Valtiovarainministeriö toteaa, että esityksessä ehdotettuihin muutoksiin ei ole erikseen varattu rahoitusta hallitusohjelman liite B:ssä tai julkisen talouden suunnitelmassa. Julkisen talouden suunnitelmassa oikeudenhoidon resurssit kasvavat merkittävästi hallitusohjelmaan ja

oikeudenhoidon selontekoon pohjautuen. Lähtökohtaisesti säädösmuutoksista aiheutuvat tarpeet tulee kattaa olemassa olevilla määrärahoilla. Rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvion valmistelun yhteydessä. Esitys on sisällöltään sovittava yhteen talousarvioesityksen kanssa siten, että siinä esitetty voidaan toteuttaa tarkoitukseen varatun rahoituksen ja kehysten puitteissa.

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Neuvotteleva virkamies

Niina Huotari

VN/24201/2023-VM-9

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: